

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIIY VA O'RTA MAXSUS
TA'LIM VAZIRLIGI**

QARSHI MUHANDISLIK-IQTISODIYOT INSTITUTI

«Geologiya va konchilik ishi» fakulteti

«Foydali qazilmalar geologiyasi va razvedkasi» kafedrası

Ro'yxatga olindi:

No 255

“ 29 ” 08 2022 yil

“TASDIQLAYMAN”

O'quv ishlari bo'yicha prorektor
Bozorov O.N.

2022 yil

**NEFT VA GAZ UYUMLARINI IZLASH VA QIDIRISH
METODLARI
fanining**

**ISHCHI O'QUV DASTURI
(SIRTQI TA'LIM)**

Bilim sohasi: 300000 – Ishlab chiqarish texnik soha

Ta'lim sohasi: 310000 – Muhandislik ishi

Ta'lim yo'nalishi: 5311700 – «Foydali qazilma konlari geologiyasi,
qidiruv va razvedkasi (neftvagazkonlari)» (sirtqi)

Umumiy o'quv soati – 320 soat

Shu jumladan:

<i>Ma'ruza</i>	– 20 soat	(9- semestr: 10 soat, 10- semestr: 10 soat)
<i>Amaliy mashg'ulotlar</i>	– 18 soat	(9- semestr: 10 soat, 10- semestr: 8 soat)
<i>Kurs ishi</i>	– 10 semestrda mavjud	
<i>Mustaqil ta'lim</i>	– 282 soat	(9- semestr: 120 soat, 10- semestr: 162 soat)

Qarshi-2022

Fanning ishchi o'quv dasturi O'zbekiston Respublikasi Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligining 2018 yil 14.06 dagi 531-sonli buyrug'i bilan "Neft va gaz uyumlarini izlash va qidirish metodlari" fani dasturi asosida tayyorlangan.

Fan dasturi Oliy va o'rta maxsus, kasb-hunar ta'limi yo'nalishlari bo'yicha O'quv-uslubiy birlashmalar faoliyatini Muvofiqlashtiruvchi Kengashining 2018 yil 26.05 dagi 2-sonli bayonnomasi bilan ma'qullangan.

Tuzuvchilar:

Usmonov Q.M. – QMII, "Foydali qazilmalar geologiyasi va razvedkasi" kafedrası katta o'qituvchisi.

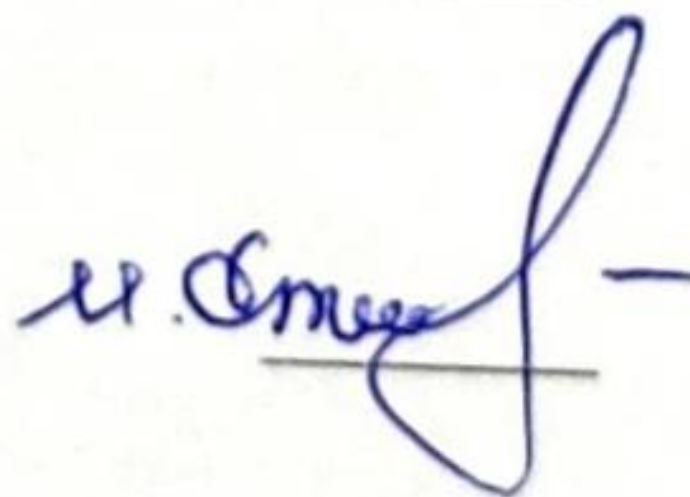
Fanning ishchi o'quv dasturi "Foydali qazilmalar geologiyasi va razvedkasi" kafedrası yig'ilishida (bayon № 1, 22 / 08 / 2022 y.), "Geologiya va konchilik ishi" fakulteti Uslubiy Komissiyasida (bayon № 1, 27 / 08 / 2022 y.) va institut Uslubiy Kengashida (bayon № 1, 29 / 08 / 2022 y.) muhokama etilgan va o'quv jarayonida foydalanishga tavsiya qilingan.

QMII, O'quv- uslubiy boshqarma boshlig'i:

Sh. Turdiyev

QMII, "Geologiya va konchilik ishi" fakulteti Uslubiy Komissiyasi raisi:

M. G'ofirov

"Foydali qazilmalar geologiyasi va razvedkasi" kafedrası mudiri:

Sh. Sh. Turdiyev

1. O'quv fani o'qitilishi bo'yicha uslubiy ko'rsatmalar

"Neft va gaz uyumlarini izlash va qidirish metodlari" fani talabalarda 5311700 – "Foydali qazilma konlari geologiyasi, qidiruv va razvedkasi (neft va gaz konlari)" sirtqi bakalavr ta'lim yo'nalishiga mos bilim, ko'nikma va malakalarni shakllantirish bo'lib, bunda talabalar turli darajadagi neft va gaz to'plamlarida bajariladigan geologik-qidiruv ishlarining majmui va metodikalarini o'zlashtiradilar.

Fan bo'yicha talabalarning bilim, ko'nikma va malakalariga quyidagi talablar qo'yiladi:

- neftgaz geologik rayonlashtirish prinsiplari va turli darajadagi neft va gaz to'plamlarini ajratish;

- geologik-qidiruv ishlarining turlari va metodlari

- neft va gazga geologik-qidiruv ishlarining davr va bosqichlari;

- izlash va qidirish ishlarini tashkil etish metodikasining asosiy tamoyillari;

- neft va gaz resurslari va zaxiralarining amaldagi tasnifi;

- turli darajadagi va turli o'rganilganlik darajasidagi obyektlarning neftgazlilik istiqbollarini baholash metodikasi va ularni amaliyotda qo'llash;

- turli darajadagi to'plamlarni izlash-qidirish jarayonida bajariladigan geologik-qidiruv ishlarining turlari;

- geologik-qidiruv ishlarining davr va bosqichlarida bajariladigan ishlarning turlari va metodlari;

- geologik-qidiruv ishlarining turli bosqichlarida bajariladigan ishlarning va metodlarning vazifalari va olinadigan natijalari;

- aniqlangan va tayyorlangan obyektlarning resurslarini baholash va qidirilgan konlarning neft va gaz zaxiralarini hisoblash usullarini bilish va amalda qo'llash;

- turli bosqich va pog'onalarda ishlab chiqiladigan geologik hujjatlar majmuini tuzish metodikalarini bilish va amalda qo'llash ko'nikmalariga ega bo'lishlari lozim.

2. Ma'ruza mashg'ulotlari

1-jadval

№	Ma'ruzalar mavzulari	Dars soatlari hajmi
9-semestr		
1.	Kirish. Fanning maqsadi va vazifalari, ahamiyati, asosiy tushunchalari. Neft va gazga geologik-qidiruv ishlarining rivojlanish tarixi va istiqbollari.	2
2.	Yer qobig'ida neft va gaz konlarining tarqalish xususiyatlari.	2
3.	Geologik-qidiruv ishlarining davriyligi. Geologik-qidiruv ishlarining usullari.	2
4.	Geologik-qidiruv ishlarining regional davri.	2
5.	Geologik-qidiruv ishlarining izlash-baholash davri.	2
9-semestr bo'yicha jami:		10

10-semestr		
1.	Quduqlarni burg'ilash jarayonida tog' jinslaridan namunalar olish.	2
2.	Mahsuldor qatlamlarni birlamchi ochish usullari, unga ta'sir ko'rsatuvchi asosiy omillar. Mahsuldor qatlamlarni ikkilamchi ochish.	2
3.	Geologik-qidiruv ishlarining qidirish-ishlatish davri.	2
4.	Neft va gaz konlarini qidirish sistemalari.	2
5.	Izlov-qidiruv ishlarining geologik-iqtisodiy samaradorligini aniqlash.	2
10-semestr bo'yicha jami:		10
Jami (9 va 10 semestr):		20

Ma'ruza mashg'ulotlari multimedia qurilmalari bilan jihozlangan auditoriyada akademik guruhlar oqimi uchun o'tiladi.

3. Amaliy mashg'ulotlar

2-jadval

№	Amaliy mashg'ulotlar mavzulari	Dars soatlari hajmi
9-semestr		
1.	Grafik geologik hujjatlarning vazifalari va asosiy turlari. Geologik xaritalar.	2
2.	Quduqlardan olingan ma'lumotlar bo'yisha geologik qirqimlar tuzish	2
3.	Uchburchaklar usulida tuzilma xaritalar tuzish	2
4.	Geologik-texnik naryad (GTN).Quduq konstruksiyasi	2
5.	G'ovaklik turlari va uni aniqlash	2
9-semestr bo'yicha jami:		10
10-semestr		
1.	O'tkazuvchanlik turlari va ularni o'rganish	2
2.	Bir turli bo'lmagan qatlamning o'tkazuvchanligini hisoblash.Fazali va mutloq o'tkazuvchanlikni aniqlash	2
3.	Neft, gaz va kondensatning fizik xususiyatlari va kimyoviy tarkibini o'rganish	2
4.	Neft va gaz to'plamlarini izlashda 3D usulini qo'llashning geologik-iqtisodiy samaradorligini baholash	2
10-semestr bo'yicha jami:		8
Jami (9 va 10 semestr):		18

Amaliy mashg'ulotlar multimedia qurilmalari bilan jihozlangan auditoriyada har bir akademik guruhga alohida o'tiladi. Mashg'ulotlar interfaol usullar yordamida o'tiladi. "Keys-stadi" texnologiyasi ishlatiladi, keyslar mazmuni o'qituvchi tomonidan belgilanadi. Ko'rgazmali materiallar va axborotlar multimedia qurilmalari yordamida uzatiladi.

4. Mustaqil ta'lim

3-jadval

T/p	Mustaqil ta'lim mavzulari	Dars soatlari hajmi
9-semestrda		
1.	Neft va gaz konlarini (uyumlarini) izlash metodlari.	8
2.	Neft va gaz to'plamlarini izlash va qidiruv metodlariga taaluqli bo'lgan O'zbekiston neft va gaz jurnalidagi yangi maqolalar bilan tanishish.	8
3.	Izlovquduqlarini joylashtirish prinsiplari.	8
4.	Qidiruv quduqlarini joylashtirish metodlari va prinsiplari.	8
5.	Qidiruv sistemasini tanlash prinsiplari.	8
6.	Neft va gaz uyumlarini izlash va qidirish bosqichlarini vazifalari.	8
7.	Neft va gaz uyumlarini izlashning geofizik usullari.	8
8.	Neft va gaz uyumlarini izlashning geokimyoviy usullari.	8
9.	Regional tadqiqot ishlari.	8
10.	Neft va gaz uyumlarini izlash uchun quduqlarni burg'ilash.	8
11.	Izlov va qidiruv ishlarining samaradorligini aniqlash.	8
12.	Neft va gaz konlarini razvedka qilish.	8
13.	Neft va gaz uyumlarini bevosita izlashning fizik-geologik asoslari.	8
14.	Neft va gazni bashoratlash mezonlari.	8
15.	Neft va gaz uyumlarini va konlarini qidirishning oqilona usullari.	8
	9-semestr bo'yicha jami:	120
10-semestrda		
16.	Neftgazning namoyon bo'lishi va ularning yer qa'rida neft gazlilikni bashoratlashdagi ahamiyati.	8
17.	Neft va gaz uyumlarini izlashning bevosita geofizik usullari.	8
18.	Magnit qidiruv usuli.	8
19.	Neft va gazga geologik-qidiruv ishlarining rivojlanish tarixi. Jahon va O'zbekistonning neft va gaz tarmoqlarini holati.	8
20.	Izlov quduqlarini burg'ilash jarayonida kern va shlam namunalari olish. Ularni kompleks tadqiqot qilish	8
21.	Neft va gaz konlarini hamda atrof muhitni muhofaza qilish, korxonalarda bajariladigan geologik xizmat	8
22.	Seysmik usullar. Bevosita seysmik usullar yordamida neft va gazlilikni aniqlash.	8
23.	Elektrozvedka usuli.	8
24.	Elektrozvedka va seysmorazvedka bilan birgalikda neft va gaz uyumlarini izlashga qo'llash	8
25.	Burg'u quduqlarida geofizik usullar tadqiqoti.	8
26.	Neftgazlikni bashoratlashda gidrogeologik gidrokimyoviy belgilar.	8

27.	Noantiklinal uyumlarni qidirishda quduqlarni oqilona joylashtirish tizimini tanlash usullari.	8
28.	Neft va gaz uyumining hajmini xarakterlovchi asosiy parametrlarni aniqlash	8
29.	Neft va gaz uyumlarining ishlatishni loyihalash uchun zarur bo'lgan parametrlarini aniqlash	8
30.	Kollektorlik xossalarini aniqlash uchun namunalar olish va tayyorlash	8
31.	G'ovaklik turlari va uni aniqlash	6
32.	To'liq g'ovaklikni hajm usulida aniqlash	6
33.	Kollektorlarning ochiq g'ovaklik koeffitsiyentini suyuqlik bilan to'yintirish usulida aniqlash	6
34.	Qoldiq suvga to'yinganlikni sentrifuga usulida aniqlash	6
35.	O'tkazuvchanlik turlari va ularni o'rganish	6
36.	Quduqlarda o'tkazilgan tadqiqotlar ma'lumotlari bo'yicha o'tkazuvchanlikni aniqlash	6
37.	Bir turli bo'lmagan qatlamning o'tkazuvchanligini hisoblash	6
38.	Fazali va mutloq o'tkazuvchanlikni aniqlash	6
	8-semestr bo'yicha jami:	162
	Jami (7 va 8 semestr):	282

Mustaqil ta'limning asosiy maqsadi – o'qituvchining rahbarligi va nazoratida muayyan o'quv ishlarini mustaqil ravishda bajarish uchun talabada bilim va ko'nikmalarni shakllantirish va rivojlantirish.

Talaba mustaqil ishini tashkil etishda quyidagi shakllardan foydalanadi:

- ayrim nazariy mavzularni o'quv adabiyotlari yordamida mustaqil o'zlashtirish;

- berilgan mavzular bo'yicha axborot (referat) tayyorlash;

Mustaqil o'zlashtiriladigan mavzular bo'yicha talabalar tomonidan referatlar tayyorlanadi va uni taqdimoti tashkil qilinadi.

5. Fan bo'yicha kurs ishi

Kurs ishi fan mavzulariga taaluqli masalalar yuzasidan talabalarga yakka tartibda tegishli topshiriq shaklida 9-semestrda beriladi. Kurs ishining hajmi (berilgan mavzuning talaba tomonidan yoritilganligiga qarab) 30 betdan kam bo'lmasligi, A4 formatdagi varaqlarda yozilishi hamda tikib rasmiylashtirilishi lozim. Kurs ishini bajarish tartibi ushbu fandan ishlab chiqilgan "Kurs ishini bajarish bo'yicha uslubiy ko'rsatma"da keltirilgan.

Kurs ishi mavzulari

1. Neft va gazga geologik-qidiruv ishlarining rivojlanish tarixi. Jahon va O'zbekistonning neft va gaz tarmoqlarini holati.
2. Yer qobig'ida neft va gazni tarqalishining asosiy xususiyatlari

3. Neftgazgeologik rayonlashtirish
4. Neft va gazga geologik-qidiruv ishlarining metodik asoslari
5. Geologik-qidiruv ishlarining davriyligi
6. Neft va gaz resurslari. Ularni baholash usullari
7. Neft va gaz zaxiralarini hisoblash usullari
8. Geologik-qidiruv ishlarining regional davri
9. Geologik-qidiruv ishlarining izlash-baholash davri
10. Geologik-qidiruv ishlarining qidirish-tajriba ishlatish davri
11. Geologik-qidiruv ishlari jarayonida burg'ılanadigan quduqlar va ularning o'ziga xos xususiyatlari
12. Neft va gaz to'plamlarini izlashning geofizik usullari
13. Izlov quduqlarini burg'ilash va ularda tadqiqotlar o'tkazish
14. Izlov quduqlarini burg'ilash jarayonida kern va shlam namunalari olish. Ularni kompleks tadqiqot qilish
15. Izlov quduqlarini joylashtirish sistemasi
16. Neft va gaz to'plamlarini izlash va qidirish usullari
17. Izlov va qidiruv quduqlarida geofizik tadqiqotlar va ishlar
18. Mahsuldor gorizontlarni ochish va sinash
19. Tutqichlarni aniqlash va tayyorlash
20. Neft va gaz konlarini qidirish sistemalari
21. Qidiruv quduqlarini burg'ilash va tadqiqotlar o'tkazish
22. Mahsuldor gorizontlarni ochish, sinash va ishlatib ko'rish
23. Quduqlarni burg'ilash chog'ida bajariladigan geologik tadqiqotlar
24. Quduqlarni burg'ilash jarayonida geologik nazorat
25. Quduqlarni burg'ilashdan olingan materiallarni geologik jihatdan ishlash metodlari
26. Neft va gaz konlarini hamda atrof muhitni muhofaza qilish, korxonalarda bajariladigan geologik xizmat
27. Gaz va gaz kondensati konlaridagi gaz va kondensat zaxiralarini hisoblash metodlari
28. Neft va gazning istiqbolli (S2 toifa) zaxiralarini hisoblash metodlari, bashorat qilingan va potensial zaxiralarni baholash
29. Uglevodorod uyumlarini o'rganishda sistemali-strukturaviy yondashish
30. Kompleks izlov-qidiruv ishlarida geokimyoviy usullarning o'rni

6. Fan bo'yicha talabalar bilimini nazorat qilish

Talabalar bilimini nazorat qilish Oliy va o'rta maxsus ta'lim Vazirligi tomonidan tavsiya etilgan "Oliy ta'lim muassasalarida talabalar bilimini nazorat qilish va baholash tizimi to'g'risida"gi Nizom (*Mazkur Nizom O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2018 ysh 5 iyundagi PQ-3775-son "Oliy ta'lim muassasalarida ta'lim sifatini oshirish va ularning mamlakatda amalga oshirshayotgan keng qamrovli islohotlarda faol ishtirokini ta'minlash bo'yicha qo'shimcha chora- tadbirlar to'g'risida"gi qaroriga muvofiq oliy ta'lim muassasalarida talabalar bilimini nazorat qilish va baholash tizimini belgilaydi. Nizom O'z.R.OO'MTVning 2018 ysh 9 avgustdagi 19-2018-son buyrugi bilan tasdiqlangan va O'zbekistan Respublikasi Adliya vazirligida 2018 yil 26 sentabrda 3069-son bilan davlat ro'yxatidan o'tkazilgan*) asosida amalga oshiriladi.

Ushbu Nizomga muvofiq fan bo'yicha talabalar bilimini nazorat kilish oraliq va yakuniy nazorat turlarini o'tkazish orqali amalga oshiriladi.

Oraliq nazorat - semestr davomida ishchi fan dasturining tegishli bo'limi tugallangandan keyin talabaning bilim va amaliy ko'nikmalarini baholash maqsadida o'quv mashg'ulotlari davomida o'tkaziladi.

Talabani oraliq nazorat turi bo'yicha baholashda, uning o'quv mashg'ulotlari davomida olgan baholari inobatga olinadi.

Yakuniy nazorat - turi semestr yakunida tegishli fan bo'yicha talabaning nazariy bilim va amaliy ko'nikmalarni o'zlashtirish darajasini aniqlash maqsadida tayanch tushuncha va iboralarga asoslangan "Yozma ish" shaklida o'tkaziladi.

Yakuniy nazorat turini o'tkazish va mazkur nazorat turi bo'yicha talabaning bilimini baholash o'quv mashg'ulotlarini olib bormagan professor-o'qituvchi tomonidan amalga oshiriladi.

Fan bo'yicha talabalar bilimini baholash mezonlari

Ishchi o'quv rejaga muvofiq fan bo'yicha 9-semestrda 5 ta (10 soat) ma'ruza mashg'uloti, 5 ta (10 soat) amaliy mashg'uloti va 120 soat mustaqil ta'lim va 10-semestrda 5 ta (10 soat) ma'ruza mashg'uloti, 4 ta (8 soat) amaliy mashg'uloti va 162 soat mustaqil ta'limrejalashtirilgan. Fan bo'yicha semestrda ON kafedra yig'shishi va fakultet Kengashi qaroriga asosan 1 marta o'tkaziladi.

Talabani oraliq nazorat turi bo'yicha baholashda, uning o'quv mashg'ulotlari davomida olgan baholari inobatga olinadi.

Oraliq nazorat turi bo'yicha 3 va undan yuqori baho to'plagan talaba fanni o'zlashtirgan deb hisoblanadi va ushbu fan bo'yicha yakuniy nazoratga kirishiga ruxsat beriladi.

Talabaning fan bo'yicha o'zlashtirish ko'rsatkichini nazorat qilishda quyidagi namunaviy mezonlar tavsiya etiladi:

a) talaba mustaqil xulosa va qaror qabul qiladi, ijodiy fikrlay oladi, mustaqil mushohada yuritadi, olgan bilimni amalda qo'llay oladi, fanning (mavzuning) mohiyatini tushunadi, biladi, ifodalay oladi, aytib beradi hamda fan (mavzu) bo'yicha tasavvurga ega deb topilganda - **5 (a'lo) baho;**

b) talaba mustaqil mushohada yuritadi, olgan bilimni amalda qo'llay oladi, fanning (mavzuning) mohiyatini tushunadi, biladi, ifodalay oladi, aytib beradi hamda fan (mavzu) bo'yicha tasavvurga ega deb topilganda - **4 (yaxshi) baho;**

v) talaba olgan bilimni amalda qo'llay oladi, fanning (mavzuning) mohiyatini tushunadi, biladi, ifodalay oladi, aytib beradi hamda fan (mavzu) bo'yicha tasavvurga ega deb topilganda - **3 (qoniqarli) baho;**

g) talaba fan dasturini o'zlashtirmagan, fanning (mavzuning) mohiyatini tushunmaydi hamda fan (mavzu) bo'yicha tasavvurga ega emas deb topilganda - **2 (qoniqarsiz) bahobilar baholanadi.**

Maksimal baho - 5
Saralash baho - 3
4-jadval

№	Nazorat turi	Baho	Nazorat turi bo'yicha	
			Maksimal baho	Saralashbaho
1	Oraliq nazorat	5 (a'lo) 4 (yaxshi) 3 (qoniqarli) 2 (qoniqarsiz)	5	3
2	Yakuniy nazorat	5 (a'lo) 4 (yaxshi) 3 (qoniqarli) 2 (qoniqarsiz)	5	3

Fan bo'yicha talabalarni baholash natijalarini qayd qilish

Talabalar bilimini baholash ushbu fan bo'yicha professor-o'qituvchi tomonidan Talabalarning fanni o'zlashtirishini hisobga olish jurnalida (bundan buyon matnda jurnal deb yuritiladi) qayd etib boriladi. Professor-o'qituvchi qo'shimcha ravishda talabalar bilimini baholashni elektron tizimda ham yuritishi mumkin.

Professor - o'qituvchi jurnalda talabaga qo'yilgan baholarni shu kunning o'zida qayd etib boradi. Agar talabaning bilimini baholash yozma ish shaklida o'tkazilgan bo'lsa, bunda professor-o'qituvchi talabalarning natijalarini 3 kundan ko'p bo'lmagan maddatda jurnalga qayd etishi lozim.

Nazorat turi bo'yicha talabaning bilimi "3" (qoniqarli) yoki "4" (yaxshi) yoxud "5" (a'lo) baho bilan baholanganda, nazorat turini qayta topshirishga yo'l qo'yilmaydi.

Talaba nazorat turi o'tkazilgan vaqtda uzrli sabablarsiz qatnashmagan xollarda jurnalga "0" belgisi yozib qo'yiladi.

Jurnal ushbu fan bo'yicha o'quv mashg'ulotlarini olib borgan professor-o'qituvchi, kafedra mudiri va fakultet dekani tomonidan imzolanadi hamda fakultet dekanatida saqlanadi. Jurnalning saqlanishi uchun fakultet dekani mas'ul hisoblanadi.

7. Asosiy va qo'shimcha o'quv adabiyotlar hamda axborot manbaalari

Asosiy adabiyotlar

1. Абидов А.А. Генезис нефти и газа и методика поисков их местоскоплений. – Ташкент. Фан, 2010 г.

2. Бурцев М.И. Поиски и разведка месторождений нефти и газа: Учеб. пособие. Москва. Изд-во РУДН, 2006 г.

3. Бакиров АА, Бакиров ЭА, Габриэлянц ГА, Керимов В.Ю., Мстиславская Л.П. Теоретические основы поисков и разведки нефти и газа. Под ред. Э.А. Бакирова и В.Ю. Керимова: Учебник для вузов. В 2-х кн. - 4-е изд.,

перераб. и доп. - Кн. 2: Методика поисков и разведки скоплений нефти и газа. - М.: ООО «Издательский дом Недра», 2012 г.

4. Габриэлянц Г.А. Геология, поиски и разведка нефтяных и газовых месторождений. М., Недра, 2002 г.

5. Халисматов Х.И., Бурлутская И.П. и др. Проектирование поискового и разведочного бурения на нефть и газ. Учебник. Ташкент. 2011 г.

6. Халисматов И., Раубходжаева Т.С., Алламуратов А.Б. Нефть ва газ конларини излаш ва кидириш усуллари фанидан амалий машғулотлар учун услубий қўлланма. Тошкент. 2000 й.

7. Каламназаров Л.В., Элланский М.М., Вероятностный подход к прогнозу нефтегазоносности и проектирование поисково-разведочных работ на нефть и газ. М. РГУ нефти и газа. 2000 г.

8. Richard C. Selley. Department of Geology Imperial College. Elements of petroleum geology. Sekond Edition. London, United Kingdom-1998y.

9. Yarboboyev T.N., Hayitov O.G'. "Neft va gaz uyumlarini izlash va qidirish metodlari". Darslik. Qarshi-2018y.

Qo'shimcha adabiyotlar

10. Абидов А.А. Современные основы прогноза и поисков нефти и газа. – Ташкент. Фан, 2012 г.

11. Абидов А.А., Абдуазимов У. Метод прогноза скоплений нефти под газоконденсатными залежами в период поискового бурения. Ўзбекистон нефть ва газ журнали. №1. 2005й.

12. Абрамечева Т.В. Экономическая эффективность нефтегазоразведочных работ. Уч. пособие. Ухта. 2003 г.

13. Дьяконов А.И., Пармузина Л.В., Смирнов А.Н. Практикум по теоретическим основам и методам поисков и разведки нефтяных и газовых месторождений. Учеб. пособие. Изд. 2-е, перераб. и доп. Ухта. УГТУ, 2009 г.

14. Каналин В.Г., Усенко Т.П. Геологический контроль проходки скважин. Учеб. пособие. Тюмень. ТюмГНГУ, 2006 г.

15. Нефть ва газ кудукларидан керн олиш, уларни хужжатлаштириш, ўрганиш, сақлаш, қисқартириш ва тугатиш бўйича йўриқнома. "Ўзбекнефтегаз" МХК. Тошкент. 2012 й.

16. Халисматов И., Раубходжаева Т.С., Алламуратов А.Б. "Нефть ва газ конларини излаш ва кидириш усуллари" фанидан амалий машғулотлар учун услубий қўлланма. Тошкент. 2000 й.

17. Yarboboyev T.N., K.M.Usmonov. Neft va gaz uyumlarini izlash va qidirish metodlari" fanidan amaliy mashg'ulotlarni bajarish uchun Uslubiy ko'rsatma. Qarshi-2021 y.

Internet saytlari

23. www.google.com

24. www.google.ru

25. www.geocniga.ru